

Vrbčanský zpravodaj za rok 2024

Vážení spoluobčané,

před několika lety jsme pravidelně, jednou za čtvrt roku, vydávali Vrbčanský zpravodaj, ve kterém jsme vás informovali o dění v naší obci. V letošním roce jsem se po mém třináctiletém působení ve funkci starostky rozhodla tuto náročnou funkci vykonávat jako „uvolněnou“, abych se mohla starat o naši obec v plném nasazení. A věřte nebo ne, práce je tu víc než dost. Jedním z mých cílů bylo znovu vydávat místní zpravodaj, ve kterém vás budeme podrobně seznamovat s pracemi, které se za dané období vykonaly, a které naopak plánujeme realizovat, stejně tak i s investicemi do rozvoje obce. Nebudou chybět články a fotografie z kulturních a společenských akcí a z brigád, aby o ně nepřišli i ti, kteří se nestihli přijít podívat osobně. Pevně věřím, že vám zpravodaj bude přinášet informace, které si s chutí přečtete.

Informace z obecního úřadu:

- ✓ od 7/2024 starostka obce Vrbčany Šárka Jelínková vykonává funkci jako „uvolněnou“
- ✓ od 8/2024 zastupitelka obce Petra Šifferová vykonává funkci jako „uvolněnou“
- ✓ dále 3 zastupitelé, kteří funkci zastupitele vykonávají jako „neuvolnění“
- ✓ 2 zaměstnanci na hlavní pracovní poměr a 2 brigádníci na dohodu o provedení práce – údržba a úklid celé obce
- ✓ 2 brigádníci na dohodu o provedení práce – správce čističky odpadních vod
- ✓ 1 účetní vykonávající práci na dohodu o provedení práce

Veřejná zasedání konaná od 01 – 10/2024 (výčet hlavních bodů projednaných na veřejných zasedáních):

Veřejné zasedání konané dne 7.2.2024

- Projednání a schválení podání žádosti o dotaci na výsadbu a následnou péči o stromy – jedná se o vysázení 64 ks ovocných stromů podél silnice od konce obce směrem na Velkou Stráž. Výsadba a následná péče bude hrazena z dotačního programu Národního plánu obnovy – Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny. Celou realizaci včetně pětileté následné péče o stromy zajistí odborná firma Natura verde holding, s. r. o. Dotace byla schválena.
- Zastupitelé projednali a schválili finanční dar pro Mažoretky Victory, z. s. ve výši 12 000 Kč na podporu aktivit tohoto spolku.

Veřejné zasedání konané dne 29.5.2024

- Byl projednán a schválen Závěrečný účet obce za rok 2023 a podána Zpráva o výsledku hospodaření obce za rok 2023. Obec hospodařila s příjmy ve výši 9 757 487 Kč a výdaji ve výši 8 523 814 Kč, tím jsme tedy hospodařili s kladným hospodářským výsledkem ve výši 1 233 673 Kč. Dále hospodaření obce bylo přezkoumáno Krajským úřadem Středočeského kraje dne 12.12.2023 a 8.3.2024 s výsledkem „**Nebyly zjištěny chyby a nedostatky**“.
- Zastupitelé schválili finanční dar pro Sbor dobrovolných hasičů na činnost mládeže ve výši 5 000 Kč. Dále obec podpořila tuto činnost nákupem materiálu ve výši 23 613 Kč.
- Uzavření smlouvy o dílo na projektovou dokumentaci na „Vodovod Vrbčany“. Na základě výběrového řízení byla uzavřena smlouva o dílo s firmou VIS – Vodohospodářsko-inženýrské služby (bližší informace jsou uvedeny níže).
- Uzavření smlouvy o dílo na výstavbu kanalizace na parc. č. 595/2 a parc. č. 366 v k. ú. Vrbčany s firmou Kubr Kolín, s. r. o. (bližší informace jsou uvedeny níže).
- Byla zakualizována Obecně závazná vyhláška č. 1/2023 o místním poplatku ze psů. Obecně závazné vyhlášky obce jsou zveřejněny ve Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a dále jsou k nahlédnutí na obecním úřadě v tištěné podobě.
- Byl projednán a schválen prodej pozemku parc. č. 298/4 o výměře 32 m² a pozemku parc. č. 595/14 o výměře 2 m² oba v k. ú. Vrbčany. Kupní smlouvu kupující vyhotovila starostka obce, geometrický plán a návrh na vklad si hradí kupující. Celková kupní cena byla ve výši 3 400 Kč.
- Dále byl projednán a schválen prodej pozemku parc. č. 595/13 o výměře 11 m² v k. ú. Vrbčany za kupní cenu 1 100 Kč.
- Na veřejném zasedání byly projednány a schváleny funkce zastupitelů, kteří budou tyto funkce vykonávat jako „uvolněnou“.

Veřejné zasedání konané dne 24.7.2024

- Byl projednán geometrický plán č. 350-1052/2023, ve kterém by obec kupovala pozemek parc. č. 74/3 o výměře 86 m² a naopak prodávala parc. č. 83/46 o výměře 36 m². Z důvodu smluvního zatížení pozemku bude toto usnesení zrušeno.
- Byl projednán a schválen prodej pozemku č. 596/7 o výměře 19 m² za celkovou kupní cenu 1 900 Kč.

K prodeji výše uvedených pozemků, stejně tak i u předchozích prodejů obecních pozemků, došlo z důvodu narovnání vlastnických vztahů, kdy kupující tyto drobné části pozemků historicky užívali a měli oplocené. Za obec pozemky pouze neprodáváme, ale naopak se snažíme pozemky, které slouží pro občanskou vybavenost a nejsou v jejím vlastnictví, převést do jejího vlastnictví. Nyní mj. řešíme koupi pozemku pod vlakovou zastávkou od Správy železnic a část pozemku, která je ve vlastnictví Lesů ČR.

- Zastupitelé schválili přijetí dotace z rozpočtu Středočeského kraje a uzavření veřejnoprávní smlouvy. Jedná se o dotaci ve výši 500 000 Kč z Fondu podpory včasné

přípravy projektů EU 2021+ a bude tímto spolufinancována smlouva na projektovou dokumentaci na vodovod v naší obci.

Veřejné zasedání konané dne 25.9.2024

- Starostka obce Vrbčany odprezentovala předložený záměrem společnosti CETIN, který hodlá uskutečnit na území obce výstavbu optické sítě umístěním do podzemního vedení. Jednání mezi zastupiteli obce se zástupci CETINu proběhlo několik, kdy jsme byli podrobně seznámeni s modernizací telekomunikační infrastruktury. Bude se jednat o investici do otevřené optické sítě CETIN a připojením jednotlivých ulic a domů do optické sítě zajistí obyvatelům nejkvalitnější a nejrychlejší možné internetové připojení i další služby od celé řady poskytovatelů. Celá realizace investičního záměru bude zdarma, a následně se budete moci dobrovolně rozhodnout, zda si necháte zavést připojení až do vašeho domu též zdarma. Studie modernizace telekomunikační infrastruktury je vložena na stránkách obce, www.obecvrbcany.cz, v sekci „Aktuality“.

Další veřejné zasedání se bude konat koncem listopadu, a budeme projednávat a schvalovat Rozpočet na rok 2025, budete seznámeni s investicemi a pracemi na příští rok, dále projednáme kalkulaci a výši stočného na rok 2025 a další aktuální záležitosti.

Investice v roce 2024

Pro dofinancování výstavby kanalizace, která byla ve výši cca 52 mil. Kč a dotace z toho činila cca 12 mil. Kč, jsme v roce 2019 využili bankovní úvěr ve výši 10 mil. Kč. V letošním roce se nám podařilo celou část úvěru splatit (mimořádná poslední splátka byla ve výši 3 183 234 Kč). Vzhledem k tomu, že obec již není zatížena splácením úroků z úvěru a jistiny, můžeme tak dále pokračovat v dalších nákladných investicích, které jsou pro obec velice potřebné. Po kolaudaci investiční akce „kanalizace a čističky odpadních vod“ jsme v obci zrekonstruovali několik chodníků a komunikací včetně vytvoření nových parkovacích míst, opravili místnosti v budově obecního úřadu, vybudovali další dětské a workoutové hřiště dole na „Bahně“ a zahájili další investice, které pokládáme za nutné, aby se nám všem v obci dobře žilo.

➤ „Vodovod Vrbčany“

Pro komplexní řešení zásobování obce pitnou vodou máme navržen veřejný vodovod napojený na SV Poříčany se zdrojem vody ÚV Písty. Na začátku letošního roku jsme vás oslovili s žádostí o vyjádření Vašeho zájmu o vybudování vodovodu v naší obci. Cílem dotazníku bylo zjistit Váš reálný zájem o odběr vody z nově budovaného vodovodního řádu. Na základě tohoto šetření bylo zahájeno výběrové řízení na vypracování jednostupňové dokumentace pro společné územní a stavební povolení a zajištění sloučeného územního rozhodnutí a stavebního povolení. Výběrové řízení vyhrála společnost VIS - Vodohospodářsko-inženýrské služby, spol. s r. o. za celkovou cenu 1 170 000 Kč bez DPH (obec je plátcem DPH). Dále se nám podařilo získat dotaci ze Středočeského kraje na pořízení této projektové dokumentace ve výši 500 000 Kč.

Nyní jsme ve fázi projektování hlavního vodovodního řádu, jednání s vlastníky pozemků, přes které vodovodní řad povede, projektujeme umístění vodojemu, máme zaměřeny vodovodní přípojky včetně vodoměrných šachet pro nemovitosti, které mají zájem o připojení se na vodovod (pozn. pouze 12 nemovitostí nemá o vodovodní přípojku zájem) a řešíme další práce, které s investicí souvisí.

➤ **Prodloužení hlavního řadu kanalizace včetně přípojek**

V době realizace výstavby kanalizace byla parc. č. 595/2 a 366 v katastru obce Vrbčany ve vlastnictví Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, a z tohoto důvodu zde nemohl být vybudován kanalizační řad a napojeny tak 3 nemovitosti. Uvedená komunikace je již ve vlastnictví obce, a tudíž jsme přistoupili k prodloužení hlavního řadu v této části. Předmětem veřejné zakázky je prodloužení kanalizace vč. napojení do stávající kanalizační šachty, zhotovení 3 kanalizačních odboček, vybudování 2 kanalizačních betonových šachet a provedení tlakové zkoušky. Realizace akce proběhne na pozemcích p. č. 595/2 a 366 v k. ú. Vrbčany. Výběrovým řízením byl vybrán zhotovitel Kubr Kolín, s. r. o. za celkovou cenu 783 397 Kč bez DPH.

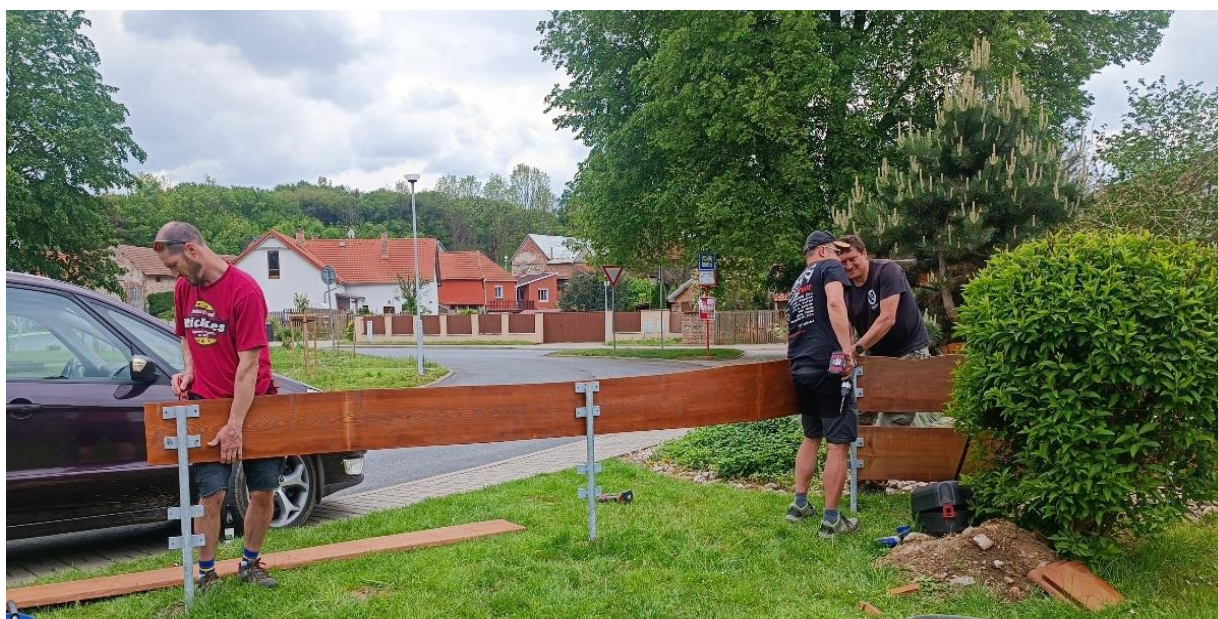
Práce vykonané za rok 2024

➤ **Nátěr veřejného osvětlení, autobusové zastávky a hřiště, nové oplocení okolo dětského hřiště**

Sloupy veřejného pouličního osvětlení je potřeba obrousit, natřít a nahradit stará svítidla za nové LED světla s výložníkem. Postupně chceme v celé obci takto nahradit současná svítidla za moderní LED svítidla, která spotřebují méně energie, jsou spolehlivější, čímž výrazně snížíme náklady na udržování osvětlení ulic a zkratky. S jednotlivými úkony jsme v letošním roce započali a budeme pokračovat i v následujících letech. Dále jsme vyhotovili schéma veřejného osvětlení, podle kterého očíslováme jednotlivé lampy. Pro hlášení poruch vám pak postačí nahlásit číselné označení lampy.

Dále jsme obrousili a nově natřeli autobusovou zastávku, která byla pokreslena a poničena vandaly.

Pozadu nezůstalo ani dětské hřiště u autobusové zastávky. Zde bylo odstraněno původní dřevěné oplocení, které bylo též zničeno a nahrazeno novým dřevěným plotem. Veselejších barev se dočkala i dětská skluzavka s domečkem a lezeckou stěnou.

➤ **Sázení stromů, úprava prostranství pod kostelem, umístění nových laviček**

Od jara letošního roku naší obec zkrášlují nově zasazené stromy a keře. Nejdříve byl osázen prostor u dolního křížku a naproti hospodě, kde se nově rozrůstají různé keře. Dalším prostorem k osazení pak byla „otočka“ u autobusové zastávky. Zde bylo zasazeno několik stromů a keřů různého vzrůstu. Posledním místem k osazení bylo nově zplanýrované místo pod kostelem, kde jsme zaseli travu, vysadili několik třešní a višní a umístili dvě lavičky, které přímo vybízí k relaxaci a odpočinku s výhledem do krajiny.

➤ **Čištění, odbahnění a úprava potoka**

V letošním roce jsme nechali vybagrovat a vyčistit od nánosů bahna a kamení místní potok (v části od obecní garáže k místnímu rybníku). V části před mostem jsme usadili nové kameny a postavili zídku, aby potok tvořil koryto a nevyléval se do prostoru. Prostranství mezi mostem a hasičskou zbrojnicí jsme upravili, odvezli tunu hlíny a kamení a zaseli kvetoucí louku. Už nyní se můžeme těšit na jaro, až tam pokvete luční kvítí.

➤ **Oprava hráze rybníka**

V druhé polovině letošního roku začala protékat hráz u rybníka, a z tohoto důvodu bylo zapotřebí zajistit okamžitou její opravu, neboť hrozilo nebezpečí protržení. Za pomoci některých členů ze spolku rybářů a pana Koblíhy jsme vybagrovali část hráze, našli místo protékání a urychleně utěsnili studnařským jílem s vrchním zásypem hlínou. Zejména v souvislosti s nedávnými přívalovými dešti a povodněmi děkujeme za skvělou a rychlou spolupráci na realizaci opravy hráze.

➤ **Údržba obce**

O údržbu obce se po celý rok starají dvě zaměstnankyně na hlavní pracovní poměr a dva brigádníci na dohodu o provedení práce. Hlavní náplní jejich práce je sekání travního porostu, úprava keřů, zalévání stromů a keřů v jarních a letních měsících. Na podzim mají na starost odklizení spadlého listí ze stromů a jeho likvidaci. V zimních měsících je naší snahou, aby již od brzkých ranních hodin byly odklizeny chodníky a veřejná prostranství od sněhové nadílky. Úklid obce a obecních prostranství je naší prioritou po celý rok, za což zaměstnancům velice děkujeme a vážíme si toho. Stejně tak i děkujeme ostatním lidem, kteří neváhají pomoci, když je potřeba. Velké díky!

Kulturní a společenské akce, brigády

➤ **„Uklidme svět – uklidme Vrbčany a jeho okolí“**

Jako každý rok, i letos na jaře se naše obec zapojila do akce „Uklidme svět, uklidme Vrbčany a jeho okolí“, kterou jsme organizovali již třináctým rokem. Srdcem celé akce je úklid naší obce a jejího okolí od nelegálních černých skládek a nepořádku. Po dobře vykonané práci si pak zaslouženě opečeme špekáčky a chvíli posedíme s partou dobrých přátel.

➤ „Pálení čarodějnic“

V úterý dne 30.4.2024 se u rybníka konala akce „**Pálení čarodějnic**“. Byly připraveny dílničky pro děti, různé soutěže a hry, nechybělo vystoupení mažoretek Victory Vrbčany, opékání špekáčků. Po setmění byla zapálena vatra i s čarodějnicí. Večer byl ukončen stezkou odvahy, kterou prošlo více než 70 nebojácných dětí, a kde na ně čekala po cestě ke hřbitovu a zpět strašidelná překvapení.

➤ „Dětský sportovní den“

V sobotu 22.6.2024 během celého odpoledne probíhal v okolí našeho rybníka „**Dětský sportovní den**“. Naši nejmenší, ale i ti starší, se naplno vyřádili v „pěnové koupeli“, která se díky hasičům ze Sadské dočasně rozlila na návsi. V horkých slunečních paprscích to bylo pro děti jistě moc příjemné osvěžení. Děti si mohly užít svezení na člunu po rybníku a také jízdu na laně nad ním. Nechyběly ani hry a soutěže. Po několika stanovištích, na kterých děti plnily různé

zaměřené úkoly, buď na přemýšlení, zručnost, dovednost atd., došly do cíle, kde dostaly za svou snahu sladkou a zaslouženou odměnu.

➤ **Příměstský tábor mažoretek**

V týdnu od 19.8. do 23.8.2024 se uskutečnil v naší obci již 4. příměstský tábor pro členky spolku Mažoretky Victory Vrbčany, z.s. v počtu 32 dětí různého věku. První dva dny děvčata měla možnost trénovat v kulturním domě Radim a navštívil je mistr Evropy v mažoretkovém sportu pan Lubomír Kábrt, v dalších dnech si prošla zahrady na zámku Loučen s kulturním zážitkem a byl pro ně připraven i výlet do Kolína, kde se povozily na člunu po Labi.

➤ **Výlet pro seniory**

Na čtvrtek 12.9.2024 byl naplánován výlet s exkurzí na Letišti Václava Havla v Praze, s prohlídkou Trojského zámku a společným obědem v Restauraci nad Šárkou v Praze a ochutnávkou místního piva. Výlet se pro malý zájem občanů bohužel nekonal.

➤ **Akce „Gulášfest“ a rybářská taneční zábava pod širým nebem**

I přes nepřízeň počasí se vydařil již třináctý ročník akce „Gulášfest“, kde osm soutěžních týmů přímo před publikem vařilo guláše. Všechny guláše byly výtečné, vše se snědlo, ale vyhrát mohl jen jeden, porotou vyhodnocený jako nejlepší. Letošní 13. ročník vyhrály ženy – Nikol a Adriana Hintermullerové. Velká gratulace!

Následovat měla taneční zábava pod širým nebem, ale z důvodu nepříznivého počasí byla zrušena.

[A co je pro vás naplánováno do konce letošního roku:](#)

➤ **„13. vrbčanské strašení“**

Zveme všechna malá i velká strašidla na 13. vrbčanské strašení, které se bude konat v sobotu 9.11.2024 od 14:30 v knihovně obecního úřadu. O zábavu a hudbu se postará p. Ivo Procházka a těšit se můžete na soutěž o nejstrašidelnější masku, hromadu zábavy, her a tance. Od 17:30 bude následovat lampionový průvod.

➤ **Výsadba stromů v našem okolí**

V sobotu 9. listopadu a v úterý 19. listopadu nás ještě čeká výsadba 50 ovocných stromů a keřů podél cesty na Chotutice. O výsadbu se mimo jiné postarají zaměstnanci firmy GEP, ČSOB a studenti střední školy. Výsadba je v finančně zajištěna přes organizaci Sázíme stromy, z. ú.

Další výsadba bude pokračovat směrem na Velkou Stráž, kde odborný poskytovatel Natura verde holding, s. r. o. vysadí 50 ovocných stromů a 100 ks keřů včetně následné pětileté péče o ně, a to do konce února 2025. Vše je hrazeno z dotačního programu poskytnutého z Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky.

➤ **Adventní čas**

První adventní neděli rozsvítíme vánoční stromek s Andělem a zapálíme 1. svíčku „Naděje“ na adventním věnci.

Následovat bude ve **čtvrtek 5. prosince čertovská nadílka**, a kde si děti budou moci zpestřit čekání na příchod Čertů, Anděla a Mikuláše zdobením perníčků a vyrobením si vlastní ozdobičky, kterou pověsí na vánoční stromek na návsi.

Na **sobotu 7. prosince** jsme pro vás uspořádali **vánoční koncert dívčí skupiny KvarteTones**, a na který si vás již nyní dovoluujeme co nejsrdečněji pozvat do kostela sv. Václava. Před zahájením

koncertu ochutnáte domácí svařené víno, cukroví a vánočku.

Společně zapálíme druhou adventní svíčku „Míru“. Věříme, že vánoční koncert ve vás zanechá nezapomenutelný zážitek a vyvolá klidnou a pohodovou adventní atmosféru.

Naopak další **sobotu, 14. prosince**, si můžete přijít zakoupit dárečky od autorských výrobců na **vrbčanském jarmarku** pořádaným SDH Vrbčany, pro děti budou připraveny dílničky a nebude chybět ani svařené víno a čaj na zahřátí.

Na **Štědrý den**, který letos připadá na úterý, si přijďte do kostela sv. Václava **zapálit svíčku „Betlémským světlem“ a společně zazpívat vánoční písně**. Chvilka strávená v kostele s příjemnými lidmi vám zpříjemní odpoledne a dodá úžasné kouzlo celého Štědrého dne.

Aktuality z místních spolků a zajímavé osobnosti naší obce

➤ **Místní spolek rybáři**

Velké díky místním rybářům, kteří se celoročně starají nejen o rybník a krmení ryb, ale i o jeho okolí, pořádají pravidelně brigády, čistí vrbčanský potok v celém jeho korytu, prořezávají a kácí stromy k tomu určené. Místní kulturní akce jsou zajištěny a pořádány vždy ve spolupráci s nim.

➤ Sbor dobrovolných hasičů

Práce s mládeží a výchově mladých hasičů byla v našem sboru v letošním roce obnovena. V rámci kroužku mladých hasičů, který při sboru působí, získávají mladí hasiči znalosti a dovednosti od svých zkušených vedoucích. Družstvo mladých hasičů se během roku hned zapojilo do soutěží v požárním útoku. Tuto záslužnou činnost obec Vrbčany podporuje.

➤ Mažoretky Victory Vrbčany, z. s.

Spolek Mažoretky Victory funguje již devátým rokem, a který začínal s počtem 11 dětí různého věku, a trénovali každý pátek hodinu v knihovně obecního úřadu. První vystoupení bylo u rozsvícení vánočního stromku v naší obci. Nyní jsou týmem s více než 30ti slečnami a mají za sebou mnoho vystoupení na akcích pořádaných nejen naší obcí, ale i okolními obcemi a každoročně se účastní průvodu Kmochova Kolína. Členkami jsou děti zdejší, ale i slečny z okolí.

V mažoretkovém sportu začaly slečny soutěžit před šesti lety, výsledkem jsou krásná umístění na prvních příčkách Mia Festivalu, který je pořádán v rámci celé republiky. Chtějí se dál rozvíjet, hýbat a hlavně se bavit, proto každým rokem pořádají příměstský tábor, kde si užívají společný týden plný her, výletů a trénování, vždy za podpory Obecního úřadu Vrbčany.

➤ Fotbalový klub Viktoria Radim

Fotbalový klub Viktoria Radim sice spadá pod obec Radim, ale díky vedení klubu, které každoročně oslovuje mladé fotbalisty z řad dětí i z okolních obcí, mohou kluci a holky z naší obce aktivně hrát fotbal na téměř profesionální úrovni. Nově vybudovaný sportovní areál v Radimi může konkurovat klubům velkých měst. Ale za skvělé výsledky patří v první řadě velké poděkování trenérům, kteří se dětem každodenně naplno věnují, stejně tak i fotbalistům a fotbalistkám, kteří tvrdě trénují, a v neposlední řadě i rodičům (ti co mají doma malého fotbalistu či fotbalistku ví, o

čem mluvíme 😊) I fotbalisté a fotbalistky z naší obce ve velkém přispívají klubu Vikoria Radim k jejich úspěchům. Sportu zdar, jen tak dál!

➤ Cvičení s KaPe

Od ledna letošního roku máme možnost udělat něco pro své zdraví a lepší kondici. Každé pondělí a čtvrtek můžeme navštěvovat prostory posilovny na obecním úřadě a cvičit tzv. „kruhový trénink“ pod dohledem zkušené trenérky Kateřiny Peckové. Přidat se může každý, a to i v průběhu roku, stojí to za to!

➤ Nordic walking

Co je to Nordic walking? Nordic walking přeložený do češtiny znamená severská chůze a jde o chození se speciálními holemi k tomu určenými. Jedná se o jeden z nejzdravějších sportů, kde zapojujete svaly celého těla, přitom dopady tlumí hole, které navíc pomáhají zapojit do chůze i horní část těla. A proč to zde zmiňujeme? Nejen že někteří naši občané tento zdravý sport, jak jsme se nyní dozvěděli, začali pravidelně provozovat, ale žije v naší obci sportovně nadaná žena, Jaroslava Horáčková, která v této disciplíně, mimo jiná umístění, získala neuvěřitelné 2. místo v kategorii - ženy na 5 km - v Nordic Walking World Cup, které se konalo v Maroku. Jaruško, přejeme Ti mnoho dalších úspěchů, a hlavně hodně zdraví! Jsme na tebe pyšní.

➤ **A na závěr z trochu jiné než sportovní kategorie - výtvarnice Andrea Soukupová**

Andrea Soukupová, jak sama o sobě píše, ve svých 45 letech procitla, změnila úhel pohledu na život a objevila v sobě Dar kreslení. Kreslí portréty tužkou a barevné obrázky křídovými pastely na černý papír. A jaké jsou její výsledky?

Od roku 2020 měla již 11 výstav výtvarného umění, které se setkaly s velkým úspěchem. Její portréty osob i zvířecích mazlíčků potěšily nejen mnoho obyvatel Vrbčan, ale i desítky lidí po celé ČR a také na Slovensku, v Polsku, v Londýně a dokonce v Austrálii. Během měsíce října jsme měli možnost navštívit její zatím poslední výstavu obrazů s názvem „JÁ, LÁSKA“ v Galerii Staré školy v Mukařově. Také sklízí úspěch se svojí první ilustrací zahraniční knihy s názvem „Wu Ming-Bezmenná“, a již brzy můžeme očekávat pokračování této knihy „Wu Ming-Cesta domov“, kterou také ilustrovala. „Virtuální galerii“ Andrey Soukupové můžete navštívit na jejich webových stránkách:

<https://portrety-srdcem5.webnode.cz>

Malá výstava několika obrázků od Andrey Soukupové bude též ke shlédnutí v našem kostele sv. Václava v sobotu 7. prosince při příležitosti vánočního koncertu KvarteTones.

Zamyšlení: Záleží nám na tom, kde žijeme? jak se chováme k životnímu prostředí? na našem zdraví...?

Autor: Místostarosta obce Ing. Jan Novák, PhD.

Jako člověk lehce vzdělaný v chemii a biochemii bych vás tímto rád seznámil s problematikou vzniku nebezpečných a karcinogenních látek při spalování odpadu v domácích podmínkách v kamnech, kotlích a krbech, s jejich šířením do okolí a mechanismem účinku na lidský organismus stejně jako s jejich neblahým vlivem na prostředí kolem nás.

Jak všichni víme, čistota životního prostředí se za posledních třicet let dramaticky zlepšila, a to zejména díky legislativním změnám a následným velkým investicím do odstraňování ekologické zátěže od velkých průmyslových zdrojů, a to jak v oblasti exhalací, tak v pevných a kapalných odpadech. Ruku v ruce s tím šlo odstraňování zdrojů poškozování životního prostředí na komunální úrovni, kdy se dobudovala infrastruktura v podobě kanalizací a čistíren odpadních vod, sběrných odběrových míst na elektroniku, pneumatiky a další odpady.

Díky těmto pozitivním změnám a legislativnímu rámci, který to vyžadoval a umožnil, jsou dnes minulostí lesy spálené kyselými dešti z uhelných elektráren, ulice plné modrého kouře z čoudících aut, sníh posypaný popílkem, řeky, kde voda hraje všemi barvami a plavou po nich chuchvalce pěny atd. Jinými slovy dalo by se říci, že velcí znečišťovatelé na průmyslové a komunální úrovni se chovají v maximální možné míře šetrně k životnímu prostředí a svému okolí. V této oblasti je současný stav poměrně uspokojivý, čímž nechci říct, že chytré hlavy nemají co zlepšovat.

Naproti tomu stále kolem nás bohužel vidíme nežádoucí jevy, jako různě vyházené nepotřebné věci po okolí, kterých se každoročně při akci „Uklidíme svět“ sesbírá množství, kterým se pohodlně naplní nákladní automobil. V tomto případě jde jak o estetický, tak ekologický problém.

Je potřeba si uvědomit, že kromě věcí, které vidíme, existuje nebezpečí, které nevidíme, ale které proto není menší a můžeme ho ignorovat. Mluvím zde o exhalacích látek, které vznikají při spalování různých odpadů v lokálních topidlech u nás doma. O co jde? Při spalování odpadu ať už jakýchkoliv forem umělých hmot, různých dřevotřísek, lamina a nebo pilin z truhláren, které dnes nábytek vyrábějí, nikoliv z masivu (dřeva) ale právě z různých dřevotřísek. Dřevotříška je tvořena pouze z poloviny dřevem, zbytek tvoří různá lepidla, ftaláty a podobné „dobroty“ dle receptury každého výrobce. Pokud je někomu líto podobné odpady vyhodit a přijde mu jako dobrý nápad je pálit doma, pak prosím zvažte následující fakta.

V domácích topidlech nelze nikdy dosáhnout efektivní teploty nad 1200 °C, která je nutná k tomu, aby se takové látky dokonale spálily a nevznikala tak celá řada látek nebezpečných a jedovatých. Při spalování za nízkých teplot vzniká celá škála látek, z nichž dnes vypíchnu skupinu látek známých jako **DIOXINY**: Chemicky se jedná o polychlorované dibenzo-p-dioxiny (PCDD) a polychlorované dibenzofurany (PCDF) čítají celkem 210 látek. Protože jednotlivé klony dioxinů mají různou toxicitu, přepočítává se jejich koncentrace na tzv. toxický ekvivalent (I-TEQ), který vyjadřuje míru jedovatosti toho kterého dioxinu v poměru k tomu nejtoxičtějšímu z nich (2,3,7,8 tetrachlordibenzo-p-dioxin, TCDD). Za nejvíce toxické je obecně považováno 17 klonů, z toho sedm PCDD a deset PCDF. Buďme ubezpečení, že pravděpodobnost, že při domácím spalování odpadu nevznikne žádný z 210 dioxinů je prakticky nulová.

Nebezpečnost těchto látek nespočívá pouze v přímé expozici např. když takové látky pálíme, ale i v jejich „nesmrtelnosti“, protože se **v přírodě prakticky nerozkládají a v prostředí zůstanou stovky let**. Další jejich vlastnost je, že jsou nepolární a rozpouštějí se tudíž v tucích, kumulují se nám tedy v těle i při malé expozici dochází k jejich hromadění v čase, a to až do bodu, kdy způsobí viditelný zdravotní problém.

Z vědecky a prakticky dokázaných vlivů na lidské **zdraví je nejzávažnější jejich silná karcinogenita (rakovinotvornost)**. Dále u lidí poškozují imunitní a hormonální systém, způsobují poruchy metabolismu. U mužů mohou dioxiny poškozovat strukturu varlat či způsobovat zmenšení pohlavních orgánů. Ženy mohou trpět poruchami funkce vaječnicků a vážnými onemocněními dělohy. Dioxiny se dostávají placentou i do organismu nenarozených dětí, kojenci je pijí s mateřským mlékem. U dětí dioxiny vedou například k vývojovým vadám a poškozují nervový systém. Každý organismus reaguje na tyto látky různě a je to taková loterie koho ovlivní více, nicméně negativně ovlivní každého. Je prokázáno, že tyto látky nám při chronické expozici v nejlepším případě zkrátí dobu a zejména i kvalitužití.

Stojí za zamyšlení, zda nám opravdu domnělá a velmi sporná ekonomická úspora při pálení nebezpečných látek stojí za to, že sebe, naše sousedy a životní prostředí ohrozíme nyní a do budoucna generace našich pra pra pra vnuků. Pevně věřím, že po přečtení předchozího textu, už nikomu nepřijde jako dobrý nápad pálit v domácích podmínkách jakýkoliv odpad a nebo odřezky a piliny z dřevotřísek lamina.

Závěrem se dá konstatovat, že na úrovni průmyslových podniků a obcí došlo k uspokojivému posunu ve vztahu k životnímu prostředí. Nyní je řada na nás, jednotlivých občanech, jak se postavíme k výzvě dalšího zlepšení, která je, jak všichni víme, stále aktuální. Všem by mělo záležet na tom, kde žijeme dnes a kde budou žít další generace, co přijdou po nás. Dále děkujeme většině obyvatel, která už dnes jde příkladem a pomáhá udržovat obec i její okolí a má odvahu trpělivě vysvětlovat a přesvědčovat ty, kteří doposud nepochopili, na čem opravdu záleží.

Na Vrbčanském zpravodaji spolupracovali zastupitelé obce Vrbčany

Vaše starostka obce Vrbčany, Šárka Jelínková